

Een biddende Boomvalk *Falco subbuteo*: een jaarlijks fenomeen in De Slufter (Texel)?

Mardik F. Leopold

Op 25 augustus 2014 liep ik, 's avonds om 20.00 u, terug uit De Slufter op Texel na een sessie kleurringen lezen bij Grote Sterns. Vlak voor de "uitgang", in de vlakke voor de trap over de zanddijk die De Slufter scheidt van de rest van Texel, vloog een Boomvalk laag en langzaam heen en weer boven de vegetatie (laag "schor"). De vogel was duidelijk op zoek naar iets (prooi, neem ik aan), keek voortdurend strak omlaag vanaf een meter of drie boven de grond, en stopte geregeld in de lucht om even een paar seconden te "bidden". Geen enkele keer werd naar de grond gedoken en een prooi gepakt; waar de vogel naar op zoek was bleef dus onduidelijk. De vogel vloog c. 10 minuten lang een stuk schor af van c. 100x50 meter, steeds van links naar rechts en omgekeerd en was totaal niet geïnteresseerd in mij als waarnemer, binnen 50 meter afstand. Ik heb de waarneming gemeld bij waarneming.nl en er verder niet meer bij stil gestaan.

Op 2 september 2015 kwam ik opnieuw teruggelopen van een ringen-afleessessie verderop in De Slufter, nu om 20.30 u. Op precies dezelfde plek als een jaar eerder, was hier een Boomvalk aan het jagen, op precies dezelfde manier als in augustus 2014. Deze vogel had een mooie rode "broek" en was dus een adult. Deze manier van jagen is wel eerder beschreven voor Boomvalken (zie: Passchier 1969 en Both 2011, voor een overzicht), maar lijkt erg zeldzaam bij deze soort. Opmerkelijk aan de waarnemingen in De Slufter is, dat het twee keer werd gezien, met bijna exact een jaar ertussen. Dit doet vermoeden dat het om hetzelfde individu gaat, die op zijn jaarlijkse rondgang door Europa eind augustus / begin september Texel aandoet en dan even op deze specifieke manier 's avonds in De Slufter gaat jagen. Of het gaat om een van de laatste Texelse broedvogels? In 2014 was er nog één paar op het eiland (Dijksen 2015) en in 2015 werden twee territoria vastgesteld (med. Adriaan Dijksen). Wat daar te vangen is, is maar de vraag. Het deel van De Slufter waar het hier om gaat is voor het publiek opengestelde "struinnatuur". 's Morgens vroeg stoot je hier nog wel eens een enkele Graspieper op, maar na een lange dag van druk bezoek zijn hier vrijwel geen vogels meer te vinden. Grote insecten en kevers zullen er ongetwijfeld zitten, maar mij zijn ze nooit opgevallen en ik kom er bijna dagelijks (voor de Grote Sterns). Ringen lezen doen we in De Slufter in de regel in de vroege ochtend en avondbezoeken aan het gebied zijn zeldzaam. Beide waarnemingen zijn daarom echte toevalstreffers. Ik kan niet uitsluiten dat de Boomvalk over een wat langere periode deze kunsten dagelijks komt vertonen. Blijft de vraag: waarom doet hij het?

Dank aan Rob Bijlsma die deze waarnemingen op waarde wist te schatten.

Summary

Leopold M.F. 2015. Recurrent hovering in 2014 and 2015 by a Hobby *Falco subbuteo* on Texel. De Takkeling 23: 250-251.

In the evening of 25 August 2014 a Hobby was seen flying slowly, low over a large saltmarsh on Texel, The Netherlands. The bird clearly scrutinized the vegetation and appeared to be searching for prey. It flew back and forth over an area of circa 50x100 m and regularly stopped to “hover” for a few seconds. It never dived to the ground and did not catch any prey. Nearly a year later, at exactly the same spot, again a Hobby was seen engaged in this type of behaviour, and again without success. The observations were done opportunistically and the area was not visited on other evenings at this time of year. It seems feasible that the same Hobby was involved in both years, which would suggest that it must have been successful on other occasions.

Literatuur

Both C. 2011. Biddende Boomvalken *Falco subbuteo*. De Takkeling 19: 221-222.
Passchier D.J. 1969. Jonge Boomvalk leerde "bidden". Het Vogeljaar 17: 40.

Adres: IMARES, Postbus 57, 1780 AB Den Helder; mardik.leopold@wur.nl